

VU Research Portal

Empirical Studies in Labor and Education Economics

Ketel, N.

2016

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Ketel, N. (2016). *Empirical Studies in Labor and Education Economics*. Tinbergen Institute.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

SAMENVATTING (SUMMARY IN DUTCH)

Steeds vaker wordt gevraagd om “evidence-based” beleid, met een wetenschappelijke onderbouwing van de causale effecten. Om het causale effect van bepaald beleid te meten dient de uitkomst met de interventie vergeleken te worden met de uitkomst zonder de interventie. Per definitie wordt altijd slechts één van deze twee uitkomsten geobserveerd. Veldexperimenten of natuurlijke experimenten, waarin willekeurig bepaald wordt wie een bepaalde interventie krijgt, zijn een overtuigende manier om het effect van beleid te meten. Alle drie de studies in dit proefschrift maken gebruik van deze methoden, om effecten te schatten van zowel onderwijs- als arbeidsmarktbeleid.

Hoofdstuk 2 gebruikt de toelatingslotingen voor geneeskunde om de opbrengsten van een medische opleiding te schatten. In het publieke debat over de beloning van artsen worden meerdere redenen genoemd voor de hoge inkomens van artsen. Geneeskunde studenten zouden gemiddeld gemotiveerdere en betere studenten zijn. Verder wordt vaak gewezen op de lange opleiding die nodig is om medisch specialist te worden en het grote aantal uren dat artsen zouden werken. Binnen lotingsgroepen kan de randomisatie van de loterij gebruikt worden om de opbrengsten van een geneeskundestudie te schatten. Hierdoor kunnen we de arbeidsmarktuitkomsten van medici vergelijken met de arbeidsmarktuitkomsten van mensen die op het moment van loting gemiddeld genomen vergelijkbaar waren. Om te corrigeren voor het feit dat niet alle ingelote studenten de studie afmaken en dat sommige uitgelote studenten het jaar erop weer meedoen met de loting en dan wel toegelaten worden gebruiken we een instrumentele variabele model.

We vinden dat het doen van een geneeskundestudie een erg groot positief effect heeft op arbeidsmarktuitkomsten. Medici hebben een hoger inkomen dan mensen die uitgeloot zijn voor de geneeskundestudie, wat voornamelijk komt door een veel hoger uurloon. Het extra inkomen van medici is veel hoger dan de verloren inkomsten die medici hebben door een langere studie. Onze bevindingen suggereren dat medici hoge monopolie rents hebben als gevolg van de beperkte

toegang tot de medische professie. Een oplossing zou zijn om de numerus fixus voor de geneeskundestudie aan te passen zodat er het aantal geneeskundestudenten toe kan nemen en er daarmee meer concurrentie komt op de arbeidsmarkt voor medici. Deze oplossing zou echter kostbaar kunnen zijn omdat een geneeskundestudie duur is en omdat een toename van het aantal medisch specialisten kan leiden tot meer medische behandelingen. Het alternatief is om de hoge private opbrengsten af te romen. De overheid kan ervoor kiezen het salaris van medici te maximeren, of om medici meer te laten betalen voor hun opleiding. Dat laatste kan door het collegegeld van een geneeskundestudie substantieel te verhogen of om medici zelf te laten betalen voor hun specialisatie.

In het derde hoofdstuk kijken we met behulp van een veldexperiment naar het effect van de hoogte van collegegeld op de tijd en moeite die studenten steken in hun studie. Centraal staat hierbij de vraag of studenten bij deze beslissing rekening houden met verzonken kosten (sunk-cost effect). Dit zijn kosten die al gemaakt zijn en niet meer ongedaan te maken zijn. In het experiment werden willekeurig kortingen van verschillende omvang gegeven aan studenten die zich hadden ingeschreven voor bijlessen. Het sunk-cost effect voorspelt dat studenten die meer betalen vaker naar de lessen komen, met mogelijk ook positieve effecten op hun onderwijsresultaten.

Voor de volledige steekproef vinden we geen bewijs voor deze hypothese. Zowel de aanwezigheid als het onderwijsresultaat is gemiddeld niet anders voor studenten met verschillende kortingen. Voor de groep studenten die in een hypothetische situatie gevoelig is voor het sunk-cost effect (45% van de studenten) lijkt er wel een sunk-cost effect te zijn. Er is geen bewijs dat het effect verschillend is voor studenten met een hoger inkomen of voor studenten van wie de ouders betalen voor de bijlessen. Het veldexperiment in dit hoofdstuk is vergelijkbaar van opzet met eerdere veldexperimenten die geen bewijs vonden voor het sunk-cost effect. Echter, in ons experiment kreeg het sunk-cost effect een grotere kans, onder andere door het aanbieden van grotere kortingen. Desalniettemin vinden we geen bewijs voor het sunk-cost effect voor de volledige steekproef.

Hoofdstuk 4 onderzoekt het effect van het geven van een verplichte zoekperiode aan mensen die zich melden voor een bijstandsuitkering. Een zoekperiode stelt de behandeling van de uitkeringsaanvraag met maximaal vier weken uit en verplicht de werkloze tijdens deze periode actief naar werk te zoeken. Deze zoekverplichting kan de kans dat een aanvrager een baan vindt vergroten. Een ander gevolg van de zoekperiode is dat de aanvraag van een bijstandsuitkering lastiger is waardoor er hogere transactie kosten zijn. Beide mechanismen kunnen het aantal toegekende bijstandsuitkeringen verlagen, maar ze beïnvloeden mogelijk verschillende typen aanvragers. De verhoogde baankans is waarschijnlijk

vooral van toepassing op aanvragers met een goede positie op de arbeidsmarkt terwijl de verhoogde complexiteit van de bijstandsaanvraag aanvragers af kan schrikken die geen baan hebben gevonden maar niet goed kunnen omgaan met de complexiteit van de aanvraag. De vraag is daarom of een zoekperiode de kans op een bijstandsuitkering verlaagt voor de juiste personen.

We vinden dat het opleggen van een zoekperiode de kans op het ontvangen van een bijstandsuitkering verlaagt. Gemiddeld is er voor deze individuen geen effect op totaal inkomen, omdat het verloren bedrag aan bijstandsuitkering wordt opgevangen door meer verdienen uit werk. Dit suggereert dat de zoekperiode werkt als een selectiemechanisme dat er voor zorgt dat mensen met een goed alternatief geen bijstandsuitkering ontvangen. Dit wordt verder bevestigd door te kijken naar subgroepen. De zoekperiode is effectiever voor aanvragers met een hogere opleiding en we vinden geen bewijs voor een negatief bijeffect op de meest kwetsbare aanvragers. Het signaal dat een zoekperiode afgeeft - dat het ontvangen van bijstand samenvalt met de verplichting om werk te zoeken - lijkt daarom erg effectief.